

Вергилијева поезија и поетика

-једносеместрални курс -

обавезни изборни курс
други семестар
3 ЕСП бода

Време одржавања: уторак, 15-16.30 часова

Место одржавања: сала 128

Циљ предмета

Циљ курса је да слушаоце уведе у Вергилијев поетски свет, комбинујући херменеутички и теоријски приступ. Посебна пажња биће посвећена интердисциплинарности и везама ове поезије са мито-религијом и филозофијом.

Исход предмета

Херменеутички приступ ће подразумевати да сва три дела великог песника - *Буколике*, *Георгике* и *Енеида* - буду обрађена у целини, али ће се детаљно тумачити поједини њихови сегменти, у покушају да се осветли што шири спектар значења и да се непосредно прикаже дејство полисемије - основне одлике Вергилијеве поетике. Теоријски приступ ће обухватити анализу интертекстуалности - кроз присуство песника у низу од Хомера до Лукреција - и интердисциплинарности - кроз присуство орфизма, питагорејства, Платона и платонизма, епикурејства и стоицизма. Као идеална парадигма и једног и другог концепта Вергилијево дело слушаоцима омогућава да прате њихово деловање у живом поетском ткању.

Садржај предмета

Опште поетичке и естетичке одреднице Вергилијевог стваралаштва: полисемичност, имперсоналност, еклектичност; целина и повезаност Вергилијевог опуса; интертекстуалност и интердисциплинарност. *Буколике* - значај александријске поезије, Теокрит и идила; уплив епикурејства, превазилажење александријске поетике малог. *Георгике* - традиција дидактичке поезије и Вергилијево место у њој. *Енеида* - општи смисао дела; идеологија и политика; присуство филозофских доктрина: стоицизам, платонизам, питагорејство. Вергилијева еротологија. Вергилијева есхатологија. Теоријски осврт - појмови новине и традиције.

1. Опште поетичке и естетичке одреднице Вергилијевог стваралаштва: полисемичност, имперсоналност, еклектичност; целина и повезаност Вергилијевог опуса; интертекстуалност и интердисциплинарност
2. *Буколике* - значај александријске поезије, Теокрит и идила
3. *Буколике* - уплив епикурејства, превазилажење александријске поетике малог
4. Анализа *Прве, Друге, Четврте, Пете и Десете песме*
5. *Георгике* - традиција дидактичке поезије и Вергилијево место у њој
6. *Георгике* - анализа сегмената *Четвртог певања*

7. *Енеида* - општи смисао дела; идеологија и политика; присуство филозофских доктрина: стоицизам, платонизам, питагорејство
8. Анализа сегмената *Првог и Другог певања*
9. Анализа *Четвртог певања*; Вергилијева еротологија
10. Филозофски извори *Шестог певања*
11. Анализа *Шестог певања* -
12. Анализа сегмената *Седмог, Осмог и Дванаестог певања*;
13. Теоријски осврт - појмови *новине и традиције*

Оцењивање: активност на часу - 10%, есеј дужине 3-4000 речи, писан у току семестра на изабрану тему - 20%, усмени испит - 70%

Испитна питања

Вергилијева поезија и поетика

- ✿ Целовитост Вергилијевог дела
- ✿ Особености Вергилијевог интертекстуалности
- ✿ Модалитети универзалности Вергилијевог дела
- ✿ Епикурејска филозофија
- ✿ Александријска поетика и Теокритова идила
- ✿ Александријска поетика и *Еклога*
- ✿ Општа диспозиција *Еклога*
- ✿ *Еклогe* и епикурејство
- ✿ *Еклогe* - жанровске особености
- ✿ *Прва еклога* - појам *Iocus amoenus*
- ✿ *Прва еклога* - концепт идеалног владара
- ✿ *Прва еклога* - питање поезије
- ✿ *Друга еклога* - традиција еротопатије
- ✿ *Друга еклога* - руралност и урбаност
- ✿ *Четврта еклога* - интертекстуални аспект
- ✿ *Четврта еклога* - концепт идеалног владара
- ✿ *Четврта еклога* - појам времена
- ✿ *Пета еклога* - идеја ускрснућа: филозофски контекст
- ✿ *Пета еклога* - идеја ускрснућа: теолошки контекст
- ✿ *Пета еклога* - лик Дафниса
- ✿ *Шеста еклога* - појам историје и временског тока
- ✿ *Шеста еклога* - лик Силена
- ✿ *Десета еклога* - однос елегичког и идиличног
- ✿ Појам *буколоса* - порекло и смисао
- ✿ Конструкт *Аркадије* - порекло и смисао
- ✿ *Георгике* - концепт идеалног владара
- ✿ *Георгике* - интертекстуалност пева
- ✿ *Георгике* - жанровске особености
- ✿ *Георгике* - филозофски контекст *државе пчела*
- ✿ *Енеида* - доминантни прототекстови
- ✿ *Енеида* и интертекстуалност
- ✿ *Енеида* и стоицизам
- ✿ *Енеида* и историја

- ✿ *Енеида* - филозофски контекст
- ✿ *Четврто певање* и еротопатска традиција
- ✿ *Четврто певање* и трагедиографија
- ✿ *Шесто певање* и Цицеронова мисао
- ✿ *Шесто певање* - филозофски контекст
- ✿ Градња књижевног лика у *Енеиди*
- ✿ Лик Енеје - особености, филозофски и интертекстуални аспект
- ✿ Лик Дидоне - особености, филозофски и интертекстуални аспект
- ✿ Симбол сенке у Вергилијевом делу
- ✿ Симбол ватре у Вергилијевом делу

Вергилијева поезија и поетика

Обавезна примарна литература:

- Публије Вергилије Марон, *Енеида* – доступни су разни преводи
- Публије Вергилије Марон, *Еклоге; Георгике*, прев. Тома Маретић
- Хесиод, *Дела и дани*, ст. 1-41, 109-169
- Апологије са Родоса, *Еп о Аргонаутима*, прев. Марко Вишић - *Треће певање*
- Тит Лукреције Кар, *О природи ствари*, прев. Аница Савић-Ребац - *Прво певање, Треће певање* ст. 1-39, 978-1094, *Четврто певање* ст. 1-25, 1051-1120, *Пето певање* ст. 1117-1215
- Марко Тулије Цицерон, *Сципионов сан*, прев. Василије Томовић, у: *Филозофски списи*, Матица српска, 1987.

Обавезна секундарна литература:

- Албин Лески, *Повијест грчке књижевности*, поглавља о Хесиоду и Апологију са Родоса
- Милан Будимир / Мирон Флашар, *Преглед римске књижевности*, поглавља о Лукрецију и Вергилију
- Флашар, Мирон, *Простор и свет Вергилијеве поезије*, у: П.В. Марон *Енеида*, Просвета, Београд, 1964.
- Флашар, Мирон, *Вергилије, наш савременик*, "Поља", 1984.

Препоручена примарна литература:

- Теокрит, *Идиле*
- Хомерска химна *Афродити*
- Полибије, *Историје*, предговор, превод и коментар Маријана Рицл, Матица српска, 1988.

Препоручена секундарна литература:

- *The Cambridge Companion to Virgil*, ed. Charles Martindale, Cambridge University Press, 1997.
- *Oxford Readings of the Vergil's "Aeneid"*, ed. S.J. Harrison, Oxford University Press, 1990.

- Putnam, Michael, *Virgil's Aeneid. Interpretation and Influence*, The University of North Carolina Press, Chapel Hill-London, 1995.
- Thomas, Richard. F., *Reading Virgil and His Texts. Studies in Intertextuality*, The University of Michigan Press, Ann Arbor, 2002.
- Pilipović, Jelena, *Orfejev vek*, Filološki fakultet - Mali Nemo, 2005.
- Perret, Jacques, *Virgile*, Editions de Seuil, Paris, 1969.

*****